

התערובת בפנים, כשר. דאיסורא דעבד, עבד, אך אין עבירת האיסור פוסלת את הדם.

ואם עבר ונתן מדם התערובת בפנים תחילה, וחזר ונתן מהתערובת בחוץ —

רבי עקיבא פוסל את מתן הדם במזבח החיצון, וחכמים מכשירים.

שרבי עקיבא אומר: כל דמים שנכנסו לכפר בהיכל, פסולין, ואי אפשר ליתנם בחוץ.

וחכמים אומרים: דם חטאת חיצונה בלבד הוא שנפסל כשהוכנס פנימה כדי לכפר, ולא שאר דמים.

רבי אליעזר אומר: אף דם האשם שהוכנס פנימה הרי הוא פסול, משום שהוקש אשם לחטאת, שנאמר "בחטאת — כאשם".

גמרא

והוינן בה: וניפלוג נמי רבי אליעזר, דאית ליה "רואין", בהא, על התנא של משנתנו, ויכשיר את מתן הדם לכתחילה, על ידי שנאמר "רואין" את הדם השני [הניתן שלא במקומו], כאילו הוא מים.

ומשנינן: היכי ליעביד?

נתיב בחוץ תחילה, והדר נתיב לפנים, הרי לא יתכן לעשות כן, כי כשם שמצוה להקדים את מתן הדמים של חטאת, שהם עליונים [שניתנים למעלה מחוט הסיקרא] למתן דמים של עולה, שהם תחתונים [מתחת לחוט הסיקרא], כך מצוה להקדים מתן פנים,

דהיינו מתן דם החטאת הפנימית, למתן חוץ. כי מתן דמים בהיכל חשוב יותר ממתן דמים בחוץ.

וכי תימא, נתיב תחילה לפנים, והדר נתיב בחוץ [והדם החיצון שנכנס פנימה אינו נפסל, כי לפי רבי אליעזר רק דם חטאת ודם אשם הנכנסים פנימה נפסלים, ולא דמים אחרים]

אכן אם עשה כן שפיר דמי. אלא, כיון דאיכא דם חטאת ואשם שהתערבו בדם חטאות הפנימיות, שבהם אי אפשר לעשות כן, דכי נכנס דמן של חטאת ואשם פנימה כשהם מעורבים בדם חטאות פנימיות, הרי הן פסולין, לכן לא פסיקא ליה לומר באופן מוחלט שיתן תחילה בפנים ואחר כך בחוץ [ולא טרח התנא לחלק בין נתערבו דמי עולה ושלמים בדם פנימיות ובין נתערב חטאת ואשם בין דם פנימיות].

שנינו במשנה: שהיה רבי עקיבא אומר, כל דמים שנכנסו לכפר בהיכל פסולין.

אמר רב יהודה אמר שמואל: משל דרבי עקיבא, דסבירא ליה שכל הדמים נכללים ב"וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד לכפר בקדש, לא תאכל, באש תשרף", למה הוא דומה?

לתלמיד שמזוג לרבו יין בחמין, ואמר לו רבו בשעה שרואהו עוסק במזיגה בחמין — מזוג לוי! אמר לו, התלמיד לרבו: במה אמזוג, בחמין או בצונן? אמר לו רבו: וכי לא בחמין אנו עסקין, ואם היה רצוני שתמזוג בחמין לא הייתי צריך לומר דבר. עכשו שאמרתי לך למזוג, הרי בהכרח שכוונתי לומר בין בחמין בין בצונן! עד כאן

המשל.

והנמשל: **הכא נמי, מכדי**, הרי כל הפרשה **בחטאת עסקינן ואתי**, אם כן "וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד" דכתב **רחמנא, למה לי?** והרי גם אם היה כתוב "וכל אשר יובא מדמה" היה כונת הכתוב לחטאת, שאותה פרשה עוסקת בה. **אלא**, **הכי קאמר: לא בחטאת לחוד קאמינא** לך שנפסלת בהכנסה לפנים, **אלא** אף חטאת היא כמו **כל הקדשים** שנפסלים בהכנסה לפנים. ואיצטרך קרא לאשמועינן דלא נימא חטאת שאני, שמצינו חטאות שדמן נכנס פנימה, ולא תפסל אפילו חטאת חיצונית, וקא משמע לך שחטאת חיצונית הרי היא כמו כל הקדשים להפסל בכניסה לפנים.

מתקיף לה רב הונא בריה דרבי יהושע: **מכדי**, הרי כבר איתרבו כל קדשים באותה פרשה ביחס לענין מריקה ושטיפה של הכלים שנתבשלו בהם, שלמרות שאותה פרשה מדברת בחטאת חייבים למרק ולשטוף גם את הכלים שנתבשלו בהם שאר הקרבנות, ולאחר מכן נכתב הפסוק "וכל חטאת אשר יובא", ואם כן תיקשי, לאחר שכבר עוסקת הפרשה בכל הקדשים [מהריבוי "קדש קדשים"], **חטאת דכתב רחמנא בקרא "וכל חטאת אשר יובא"**, למה לי? אלא, **שמע מינה איפכא, חטאת אין, מידי אחריןא לא**.

והא [אם תבוא להמשילו במשל] **לא דמיא אלא לתלמיד שמזוג לרבו בין בחמין בין בצונן, ואמר לו רבו: אל תמזוג לי אלא בחמין!** שאז פשיטא שכונתו לחמין בדוקא. והוא הדין בנמשל, לאחר שהתרבו כל הקדשים למירוק ושטיפה, ואמר הכתוב

בענין הכנסת הדם פנימה "חטאת", הרי כוונתו לחטאת דוקא!?

אלא, טעמא דרבי עקיבא שפסל את כל החטאות שנכנסו דמן פנימה משום שלמד מ"חטאת" — "וכל חטאת". דמצי למיכתב "חטאת" גרידא וכתב "וכל חטאת" לרבות גם שאר קרבנות.

דתניא: "חטאת" נאמרה בפסול חטאת שנכנס דמה פנימה. **אין לי אלא חטאת, קדשי קדשים** דדמו לחטאת, שגם היא קדש קדשים, **מניין?** תלמוד לומר "כל חטאת". **קדשים קלים, מניין?** תלמוד לומר "וכל חטאת", דברי רבי עקיבא.

אמר לו רבי יוסי הגלילי: אפילו אתה מרבה כל היום כולו — **איני שומע לך! אלא**, הכי אית לך למדרש: **אין לי אלא חטאת יחיד**, שבה מדבר הכתוב, **חטאת ציבור מנין** שאם נכנס דמה פנימה שהיא נפסלת? תלמוד לומר "כל חטאת". ואין לי אלא חטאת שהיא זכר [וכדמפרש ואזיל] חטאת שהיא נקבה, **מניין?**

ופרכינן: **כלפי לייא?** כיצד יתכן לומר כדבר הזה שהפסוק מדבר בחטאת שהיא זכר ומרבינן חטאת שהיא נקיבה, והרי סתם חטאת יחיד [חוץ מקרבן נשיא] נקבה היא!?

אלא הכי קאמר רבי יוסי הגלילי: אין לי אלא חטאת נקיבה, חטאת זכר, של נשיא שחטא, **מנין** שגם הוא נפסל כשמכניסים את דמו פנימה? תלמוד לומר "וכל חטאת".

ופרכינן וכי **פבר רבי יוסי הגלילי** כי האי קראי לחכי הוא דאתא? והתניא: רבי יוסי

דמה פנימה.

ואם כן תיקשי, שמוכח מהאי ברייתא שלמד רבי יוסי הגלילי לפסול של חטאת חיצונית שהובא דמה פנימה מזה שאמר משה לבני אהרן, ולא מהאי פרשה ד"וכל חטאת אשר יובא", דמוקים לה בדין פרים ושעירים הנשרפים שנפסלו שצריכים להשרף בעזרה!?

ומשנינן: לעולם רבי יוסי הגלילי מוקים לה להאי קרא דלעיל בדין שריפת פרים ושעירים הנשרפים שנפסלו. והא דקא דריש לה לחטאת היחיד והציבור החיצונית שהובאו דמם פנימה, לדבריו רבי עקיבא, דמוקי לה בהכי, קאמר, שאין לרבות כדברי רבי עקיבא את כל הקדשים שנכנס דמם פנימה, אלא איירי קרא בחטאת בלבד.

מתניתין

א. חטאת שקיבל דמה בשני כוסות, ויצא אחד מהן לחוץ לעזרה, ונפסל⁽⁴²⁾, אין הקרבן נפסל בכך, שהרי הדם שנשאר בכוס הפנימי הרי הוא דם כשר, ונותן ממנו על המזבח, ויוצא ידי חובתו בקרבן.

ואם נכנס אחד מהם לפניו להיכל — רבי יוסי מכשיר לתת מן הדם שנשאר בחיצוון, שלא הובא פנימה, והקרבן עולה לו לחובתו.

וחכמים פוסלין את הדם הנשאר בחוץ מלהזרק, משום שהובא חלק מדם הקרבן פנימה.

הגלילי אומר: כל הענין הזה של "וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד" אינו מדבר בפסול קדשים שדמן ניתן בחוץ והוכנס פנימה, אלא איירי בפרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שצריך להביא את דמם פנימה, ואירע בהם פסול ואי אפשר להקריבם, וקאמר רחמנא דהיות ונפסלו צריך לשורפם בעזרה, במקום הנקרא "בית הבירה", ולא כדין פרים ושעירים הנשרפין שהם כשרים ששורפים את בשרם חוץ לשלש מחנות.

והכי הוא משמעוטיה דהאי קרא: "וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד [דהיינו פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים, שמובא דמם פנימה] לכפר, [ואירע בה פסול] בקדש תשרף". שאין מקום שריפתה בחוץ כחטאת כשירה, אלא בא הכתוב לומר לשרוף פסוליהן של פרים ושעירים הנשרפין אבית הבירה, בעזרה.

והא דכתיב בהאי קרא נמי "לא תאכל", כונת הכתוב היא לאסור את אכילתם של בשר הפרים והשעירים הנשרפים, ולעמוד בלא תעשה על אכילתן.

אמרו לו חכמים רבי יוסי הגלילי: לדברך, חטאת חיצונית שנכנס דמה לפניו, מנין שהיא נפסלת?

אמר להם: כתיב בשעיר החטאת החיצונית, ששרפו בני אהרן ביום השמיני למילואים, שאמר להם משה, מדוע היא נשרפה והרי "הן לא הובא את דמה אל הקודש פנימה". ומוכח מכאן, שאם הובא דמה פנימה, שפיר שרפוה, משום דהויא חטאת חיצונית שהובא

42. רש"י מבאר שפסול יוצא של דם נלמד מקל וחומר מבשר היוצא, והבשר היוצא נפסל מצד

ג. רבי יהודה אומר: אם הכנים את הדם כשהוא שוגג, הרי הוא כשר. (43)

ד. כל הדמים הפסולין שניתנו על גבי המזבח, על אף שהמזבח מקדשם ומכשירם לנתינה [שהרי דמים פסולין שעלו על גבי מזבח, לא ירדו, משום שהמזבח מקדשם ומכשירם לנתינה], אין הם מרצים. ואף ריצוי הציץ לא מהני להו, כי לא הרצה הציץ על כל הדמים הפסולים אלא על דם הטמא בלבד, שהציץ מרצה על הטמא, ואינו מרצה על היוצא.

גמרא

תניא: אמר רבי יוסי הגלילי: והלא הדברים קל וחומר הם: ומה במקום שהמחשבה פוסלת בחוץ, בחושב בשעת שחיטה ליתן הדם בחוץ, בכל זאת לא פסל דם שיצא בכוס אחד בחוץ את הדם שנשתייר בכוס השניה בפנים.

מקום שאין מחשבה פוסלת בפנים, שאם חשב בשעת שחיטה ליתן את הדם בפנים, אינו דין שלא יפסול דם שנכנס בפנים את הדם שנשתייר בחוץ?

אמרו לו חכמים לרבי יוסי הגלילי: הרי הוא אומר "אשר יובא מדמה", ומשמעותו, אפילו הובא פנימה מקצת דמה.

אמר רבי יוסי הגלילי: הרי שינוי מקום בהוצאת הדם לחוץ מהעזרה הוא יותר חמור משינוי מקום לפנים ההיכל, וכדמפרש ואזיל, ואם כן אית לן למימר קל וחומר:

מה אם שינוי בחוץ, שהוא דבר חמור, שהוא שינוי במקום שהמחשבה פוסלת בחוץ, שהרי החושב בשעת שחיטה על מנת לזרוק דמו בחוץ הרי הוא פוסל את הקרבן, ובכל זאת, על אף חומרתו, לא עשה בו, אם הוציא אחת משתי הכוסות החוצה, את הדם המשווייר בפנים כיוצא, כדם היוצא בחוץ שנפסל, אלא הדם שנשאר בפנים עומד בכשרותו, ונותן אותו על המזבח, והקרבתו כשר.

כל שכן אם שינה שינוי קל, שינוי-פנים, שהוא מקום שאין המחשבה פוסלת, שהרי אם שחט על מנת לזרוק דמו בפנים בהיכל, הרי הוא כשר, אינו דין שלא נעשה את הדם המשווייר שלא נכנס פנימה, כנכנס שנפסל, אלא נעמידנו בכשרותו?!

ב. דם שניתן על מזבח החיצון אשר נכנס כדי לכפר, הרי אף על פי שלא כיפר, דהיינו, שלא נתנו את מתנותיו בהיכל, הרי הקרבן פסול, דברי רבי אליעזר.

רבי שמעון אומר: אין הקרבן פסול עד שיכפר, שנתנו מתנותיו בפנים ההיכל.

43. הגר"ח בספרו [פסולי המוקדשין ב טז] מבאר שהחילוק בין שוגג למזיד הוא משום שהבאת הדם פנימה כשלעצמה אינה פוסלת אלא רק במחשבה שמכניסה על מנת לכפר, וכדכתיב "ואשר יובא דמה לכפר בקודש", ואם

"ובשר בשדה טריפה". ולעיל, בדף כו בסוגיית הגמרא לגבי בהמת קדשים שנשחטה, ופרכסה, ויצתה לחוץ, ביאר רש"י שהיא פסולה בפסול יוצא מצד שני פסוקים, האחד, "מ"הן לא הובא דמה פנימה", והשני, "ובשר בשדה טריפה".

אמר להם רבי יוסי הגלילי: היות והעמדתם את הכתוב שהוא בא לומר שאפילו מקצת דמה שהובא פנימה פוסל, נלמד מכאן קל וחומר ליוצא, שאם יצא מקצת הדם, נפסל כל הדם. ונאמר מעתה, ומה במקום שאין מחשבה פוסלת בו, שהמחשב ליתן דמו בפנים אינו פוסל, בכל זאת פוסל דם שנכנס בפנים גם את הדם שנותר בחוץ, אם כן, מקום שמחשבה פוסלת בו, שהמחשב בשעת שחיטה ליתן הדם בחוץ הרי הוא פוסל, אינו דין שיפסול דם שיצא בחוץ את הדם שנותר בפנים?!

אמרו לו: הרי הוא אומר "אשר יובא מדמה". "מדמה" מיעוטא הוא, ללמדנו: רק דם הנכנס פוסל את הדם המשויר, ואין דם היוצא פוסל את הדם המשויר.

ודנה הגמרא: (44) ותהא מחשבה בשעת שחיטה ליתן את הדם בפנים, פוסלת מקל וחומר: ומה במקום שלא פסל דם שיצא בחוץ את הדם שנשתייר בפנים, בכל זאת מחשבה פוסלת בחוץ אם חישב בשעת שחיטה ליתן את הדם בחוץ. מקום שפסל דם שנכנס בפנים את דם שנשתייר בחוץ, אינו דין שתהא מחשבה פוסלת כשחישב בשעת שחיטה ליתן את דמו בפנים?!

ומשינינן: הרי הוא אומר במחשב ליתן את הדם חוץ למקומו "ביום השלישי", ואוקימנא ליה ב"אם אינו ענין למחשבת חוץ לזמנו, תנהו ענין למחשבת חוץ למקומו",

ונקט קרא "שלישי" ללמדנו שאין מחשבת חוץ למקומו פוסלת אלא אם חישב על מקום ב-39 שיחא "משולש", והיינו שהוא ראוי, בזמן היתר הבמות, לשלשה דברים:

א. בדם — שראוי לזרוק בו דם.

ב. בבשר — שראוי לאכול בו בשר הקרבן.

ג. באימורים — שראוי להקטיר שם אימורי הקרבן.

ומקום "משולש" שכזה הוא רק מחוץ לעזרה, בזמן היתר הבמות, ולא בתוך ההיכל, שאין אוכלין בו בשר ואין מקטירין בו אימורין.

ומשיכה הגמרא לדון: ולא תהא מחשבה פוסלת במחשב בשעת שחיטה לזרוק את הדם בחוץ, מקל וחומר:

ומה מקום שפסל דם שנכנס בפנים את דם שנותר בחוץ, אין מחשבה פוסלת במי שמחשב ליתן את הדם בפנים. מקום שלא פסל בו דם שיצא בחוץ את דם שנשאר בפנים, אינו דין שלא יהא פוסל בו מחשבה שחישב בשעת שחיטה ליתן דמו בחוץ?!

לכן, תלמוד לומר "שלישי". ללמדנו על מחשבת חוץ לזמנו שפוסלת, ובהמשך הפסוק נאמר "פיגול" ללמדנו פסול של מחשבת חוץ למקומו. (45)

ולא דברי הבריייתא כהמשך דברי רבי יוסי הגלילי, שהרי גם לפיו יש לדון.

44. והא דילפינן משלישי למקום משולש

הכניס בשוגג הרי אין כאן "מחשבת כפרה", כיון שהמחשבה היתה בטעות.

44. רש"י מבאר שמכאן ואילך הם דברי הגמרא,